

EDUCATIO®

PEDAGÓGIA SZOCIOLÓGIA HISTÓRIA ÖKONÓMIA PSZICHOLÓGIA POLITOLÓGIA

TUDÁSELOSZTÁS TUDÁSMONOPÓLIUMOK

- KUTATÁS MA ÉS TALÁN HOLNAP 299 *Vámos Tibor*
- GLOBALIZÁCIÓ – INFORMATIKAI
FORRADALOM – AKADÉMIAI ÉRTÉKEK 311 *Hrubos Ildikó*
- A TUDÁSMONOPÓLIUM ERÓZIÓJA:
A CIVIL TUDOMÁNY 323 *Szabó Katalin*
- A REPOZITÓRIUM
– ÉS AKIK KÖRÜLÁLLJÁK 337 *Kozma Tamás*
- ÁTALAKULÓBAN A TUDOMÁNYOS
FOLYÓIRATOK KIADÁSI MODELLJE 348 *Tomasz Gábor*
- KÖNYVTÁRAK A RUBICONNÁL 363 *Kokas Károly*
- A NYITOTT TANULÁS TÉRNYERÉSE
A FELSŐOKTATÁSBAN 377 *Setényi János*
- TUDÁSKORMÁNYZÁS
A FELSŐOKTATÁSBAN 392 *Z. Karvalics László*

EDUCATIO® INTERDISZCIPLINÁRIS SZEMLE AZOK SZÁMÁRA, AKIK
AZ OKTATÁS TÁRSADALMI ÖSSZEFÜGGÉSEIT KERESIK
HUSZONKETTEDIK ÉVFOLYAM HARMADIK SZÁM ♣ 2013 – ŐSZ ♣ MEGJELENIK NEGYEDÉVENKÉNT

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: KOZMA TAMÁS

FŐSZERKESZTŐ-HELYETTESEK: CSÁKÓ MIHÁLY & FEHÉRVÁRI ANIKÓ

E SZÁM TANULMÁNYAIT SZERKESZTETTE: HRUBOS ILDIKÓ

LEKTORÁLTA: FARKAS JÁNOS & HRUBOS ILDIKÓ

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

BAJOMI IVÁN, BIRÓ ZSUSZANNA HANNA (*VALÓSÁG*), CSÁKÓ MIHÁLY, FEHÉRVÁRI ANIKÓ
(*KUTATÁS KÖZBEN*), FORRAY R. KATALIN, HRUBOS ILDIKÓ, LUKÁCS PÉTER,
NAGY PÉTER TIBOR, POLÓNYI ISTVÁN, SÁSKA GÉZA, TOMASZ GÁBOR (*SZEMLE*)
VEROSZTA ZSUSZANNA (*VALÓSÁG*)

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: 1055 BUDAPEST, SZALAY UTCA 10-14.

TELEFON, FAX: (06-1) 235-7200

AZ EDUCATIO® NEGYEDÉVES FOLYÓIRAT, ÉVENTE KÖZEL HATSZÁZ OLDALON,
ÖTVEN NYOMDAI ÍVEN, MINTEGY NYOLCVAN SZERZŐI ÍV KÖZREADÁSÁRA VÁLLALKOZIK.
LAPUNK KAPHATÓ A KIADÓBAN ÉS AZOKBAN A FŐVÁROSI KÖNYVESBOLTOKBAN, AMELYEK
FOLYÓIRATOK ÁRUSÍTÁSÁVAL IS FOGLALKOZNAK ÉS ELFOGADTÁK LAPUNKAT,
ILLETVE KÖZVETLENÜL IS MEGRENDELHETŐ AZ EDUCATIO HONLAPJÁN KERESZTÜL:

[HTTP://WWW.EDU-ONLINE.HU](http://www.edu-online.hu)

ELŐFIZETHETŐ KÖZVETLENÜL A KIADÓ CÍMÉN.

AZ ELŐFIZETÉS DÍJA EGY ÉVRE 3 720 FT + POSTAKÖLTSÉG.

EDUCATIO®

QUARTERLY REVIEW OF SOCIAL SCIENCES

FOCUSED ON EDUCATION

EDITOR IN CHIEF: TAMAS KOZMA

THE JOURNAL IS PUBLISHED FOUR TIMES A YEAR (600 PAGES).

POSTAL ADDRESS: H-1055 BUDAPEST, SZALAY UTCA 10-14., HUNGARY

ANNUAL SUBSCRIPTION: \$ 20 / € 15 PLUS POSTAGE.

ORDERS MAY BE PLACED TO OUR POSTAL ADDRESS OR DIRECTLY THROUGH OUR WEBSITE:

[HTTP://WWW.EDU-ONLINE.HU](http://www.edu-online.hu)

PLEASE, MAKE THE CHEQUE PAYABLE TO OFI, EDUCATIO.

© Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet, 2013. Minden jog fenntartva.

ISSN 1216-3384

Felelős kiadó: az Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet főigazgatója

Olvasószerkesztő: Kocsis Lilla

Tipográfia: font.hu

Nyomdai munkák: Szerif Kiadó

E szám tanulmányainak szerzői

FARKAS JÁNOS – prof. emer., BME ♪ VAMOS TIBOR – prof. emer., MTA SZTAKI ♪ HRUBOS ILDIKÓ – prof. emer., BCE ♪ SZABÓ KATALIN – egyetemi tanár, BCE ♪ KOZMA TAMÁS – prof. emer., DE ♪ TOMASZ GÁBOR – tudományos munkatárs, OFI ♪ Kokas Károly – főigazgató-helyettes, SZTE Klebelsberg Kuno Könyvtár ♪ SETÉNYI JÁNOS – igazgató, Expanzió Humán Tanácsadó Kft. ♪ Z. KARVALICS LÁSZLÓ – egyetemi docens, SZTE ♪ CZEGLÉDI CSILLA – egyetemi docens, Szent István Egyetem ♪ JUHÁSZ TÍMEA – irodavezető, Lohmann Animal Health Hungaria Kft. ♪ SOMOGYVÁRI LAJOS – PHD-hallgató, PTE BTK ♪ MÁTÉ DOMICIÁN – egyetemi adjunktus, DE KTK ♪ SÜTŐ ANNA – PHD-hallgató, ELTE ♪ FALUDI JULIANNA – PHD-hallgató, BCE és University of Trento ♪ HERENDI GYÖRGY – PHD-hallgató, ELTE ♪

(a tartalommutató folytatása)

VALÓSÁG -----	405
Interjúpartnereink: <i>Biszak Sándor, Gárdos Judit, Ládi László, Mikó Zsuzsanna, Nagy Péter Tibor</i>	
KUTATÁS KÖZBEN -----	413
A karrier és család összehangolásának elképzelései nappalis hallgatók körében (<i>Czeplédi Csilla & Juhász Tímea</i>) – Az 1960-as évek képes pedagógiai szaksajtója Magyarországon (<i>Somogyvári Lajos</i>) – A képzettség szerepe a gazdasági növekedésben ágazati megközelítésben (<i>Máté Domicián</i>)	
SZEMLE -----	433
Szabad szellem? (<i>Sütő Anna</i>) – Intellektuális közjószág a digitalizált tudományban, avagy a tudás azé, aki hozzáfér (<i>Faludi Julianna</i>) – Harmadik típusú együttműködések (<i>Herendi György</i>)	
ÖSSZEFOGLALÓ / ABSTRACT -----	441

SZERZŐINKHEZ

Az Educatio® minden tárgyilagos álláspontnak helyet biztosít. Minden közleményért szerzője felel. A beérkező kéziratokat megőrizzük.

Az elfogadott kéziratok felhasználási joga négy évre a folyóirat kiadójáé. A tartalmat nem érintő kisebb változtatások, a lap arculatához való igazítás, valamint a cím módosításának jogát a szerkesztőség fenntartja.

Az elektronikusan beküldött tanulmányokkal akkor áll módunkban érdemben foglalkozni, ha azok terjedelme nem haladja meg a 35 000 karaktert. Külön kérjük mellékelni a kézirat egy-két bekezdésnyi angol és magyar kivonatát, a kulcsszavakat, a szerző fontosabb adatait (ahogyan szerzőink között definiálni szeretné önmagát) és azt az elektronikus címet, ahová a kefelevonatot kéri. Ha a dolgozat ábrát is tartalmaz, kérjük külön fájlban mellékelni a folyóirat tördelési méretének megfelelően (színes ábrákat nem közlünk), grafikon esetén az alapadatokat is kérjük. A hivatkozásokat és lábjegyzeteket a lap tipográfijának megfelelően szerkesztjük.

A kefelevonaton a szerző javításait három munkanapon belül kérjük e-mailben visszajuttatni, e határidőn túl nem áll módunkban szerzői javításokat elfogadni. Jelentősebb változtatásokra ilyenkor már nincs mód.

- 1992/1 ♫ ISKOLA ÉS EGYHÁZ
SZERKESZTŐ: KOZMA TAMÁS
- 1992/2 ♫ PÉNZ – PIAC – ISKOLA
SZERKESZTŐ: LUKÁCS PÉTER
- 1993/1 ♫ MUNKANÉLKÜLISÉG
ÉS OKTATÁS
SZERKESZTŐ: LISKÓ ILONA
- 1993/2 ♫ KISEBBSÉGEK
SZERKESZTŐ: FORRAY R. KATALIN
- 1993/3 ♫ FELSŐOKTATÁS
SZERKESZTŐ: SETÉNYI JÁNOS
- 1993/4 ♫ PEDAGÓGUSOK
SZERKESZTŐ: SZABÓ LÁSZLÓ TAMÁS
- 1994/1 ♫ MÉRLEG, 1990–1994
SZERKESZTŐ: LUKÁCS PÉTER
- 1994/2 ♫ VEZETŐK
SZERKESZTŐ: DRAHOS PÉTER
& GÁL FERENC
- 1994/3 ♫ TANTERV
SZERKESZTŐ: SZEBENYI PÉTER
- 1994/4 ♫ TANKÖNYV
SZERKESZTŐ: NAGY PÉTER TIBOR
- 1995/1 ♫ ÖNKORMÁNYZATOK
SZERKESZTŐ: HALÁSZ GÁBOR
& NAGY MÁRIA
- 1995/2 ♫ IFJÚSÁG
SZERKESZTŐ: GÁBOR KÁLMÁN
- 1995/3 ♫ VIZSGÁK
SZERKESZTŐ: NAGY PÉTER TIBOR
- 1995/4 ♫ ELIT
SZERKESZTŐ: CSÁKÓ MIHÁLY
- 1996/1 ♫ SZAKKÉPZÉS
SZERKESZTŐ: LISKÓ ILONA
- 1996/2 ♫ ISKOLASZERKEZET
SZERKESZTŐ: LUKÁCS PÉTER
- 1996/3 ♫ NŐK
SZERKESZTŐ: FORRAY R. KATALIN
- 1996/4 ♫ EURÓPA
SZERKESZTŐ: KOZMA TAMÁS
& SZIGETI MIKLÓS GÁBOR
- 1997/1 ♫ HÁTRÁNYOS HELYZET
SZERKESZTŐ: LISKÓ ILONA
- 1997/2 ♫ ISKOLÁN KÍVÜLI KÉPZÉS
SZERKESZTŐ: TÓT ÉVA
- 1997/3 ♫ RÉGIÓK
SZERKESZTŐ: IMRE ANNA
- 1997/4 ♫ INTERNET
SZERKESZTŐ: CZEIZER ZOLTÁN
- 1998/1 ♫ MÉRLEGEN
SZERKESZTŐ: KOZMA TAMÁS
- 1998/2 ♫ MENTÁLHIGIÉNÉ
SZERKESZTŐ: PAKSI BORBÁLA
- 1998/3 ♫ PÁLYAVÁLASZTÁS
SZERKESZTŐ: LISKÓ ILONA
- 1998/4 ♫ NAT
SZERKESZTŐ: SETÉNYI JÁNOS
- 1999/1 ♫ FELNŐTTOKTATÁS
SZERKESZTŐ: HINZEN, HERIBERT
- 1999/2 ♫ CIGÁNYOK
SZERKESZTŐ: FORRAY R. KATALIN
- 1999/3 ♫ MINŐSÉG
SZERKESZTŐ: HORVÁTH ZSUZSANNA
- 1999/4 ♫ AGRESSZIÓ
SZERKESZTŐ: GÁBOR KÁLMÁN
& LISKÓ ILONA
- 2000/1 ♫ FELSŐOKTATÁS,
TÖMEGOKTATÁS
SZERKESZTŐ: HRUBOS ILDIKÓ
& POLÓNYI ISTVÁN
- 2000/2 ♫ KISEBBSÉGEK
KÖZÉP-EURÓPÁBAN
SZERKESZTŐ: KOZMA TAMÁS
& RADÁCSI IMRE
- 2000/3 ♫ TANKÖNYV
SZERKESZTŐ: GÁL FERENC
- 2000/4 ♫ NYELVTUDÁS,
NYELVOKTATÁS
SZERKESZTŐ: IMRE ANNA
- 2001/1 ♫ OKTATÁS – POLITIKA
– KUTATÁS
SZERKESZTŐ: KOZMA TAMÁS
- 2001/2 ♫ FOGYATÉKOS FIATALOK
SZERKESZTŐ: ILLYÉS SÁNDOR
- 2001/3 ♫ ÉRTÉKEK
SZERKESZTŐ: LISKÓ ILONA
- 2001/4 ♫ EZREDFORDULÓ
SZERKESZTŐ: KOZMA TAMÁS
- 2002/1 ♫ MÉRLEGEN, 1990–2002
SZERKESZTŐ: LUKÁCS PÉTER
- 2002/2 ♫ DIPLOMÁSOK
SZERKESZTŐ: NAGY PÉTER TIBOR
- 2002/3 ♫ CSALÁD
SZERKESZTŐ: SOMLAI PÉTER
- 2002/4 ♫ TANESZKÖZPOLITIKA
SZERKESZTŐ: GÁL FERENC
- 2003/1 ♫ FELSŐOKTATÁSI REFORMOK
SZERKESZTŐ: HRUBOS ILDIKÓ
& POLÓNYI ISTVÁN
- 2003/2 ♫ FELVÉTELI
SZERKESZTŐ: NAGY PÉTER TIBOR
- 2003/3 ♫ E-LEARNING
SZERKESZTŐ: TÖRÖK BALÁZS
- 2003/4 ♫ EURÓPAI UNIÓ
SZERKESZTŐ: BAJOMI IVÁN

E SZÁM ÁRA 1 490 FT

- 2004/1 ALTERNATÍV OKTATÁS
SZERKESZTŐ: LISKÓ ILONA
& TOMASZ GÁBOR
- 2004/2 MŰVELTSÉG
SZERKESZTŐ: SÁSKA GÉZA
- 2004/3 PEDAGÓGUSKÉPZÉS
SZERKESZTŐ: NAGY MÁRIA
- 2004/4 POLITIKAI SZOCIALIZÁCIÓ
SZERKESZTŐ: CSÁKÓ MIHÁLY
- 2005/1 BUDAPEST
SZERKESZTŐ: NAGY PÉTER TIBOR
- 2005/2 HALLGATÓI MOBILITÁS
SZERKESZTŐ: HRUBOS ILDIKÓ
- 2005/3 EGYHÁZAK
ÉS OKTATÁS
SZERKESZTŐ: PUSZTAI GABRIELLA
& RÉBAY MAGDOLNA
- 2005/4 ÓVODÁK
SZERKESZTŐ: BAJOMI IVÁN
& TÖRÖK BALÁZS
- 2006/1 MÉRLEG, 2002–2006
SZERKESZTŐ: KOZMA TAMÁS
& LISKÓ ILONA
- 2006/2 KÉPZÉS ÉS MUNKAERŐPIAC
SZERKESZTŐ: POLÓNYI ISTVÁN
& GYÖRGYI ZOLTÁN
- 2006/3 ÖTVENHAT
SZERKESZTŐ: NAGY PÉTER TIBOR
& SÁSKA GÉZA
- 2006/4 VÁLTOZÓ EGYETEM
SZERKESZTŐ: HRUBOS ILDIKÓ
- 2007/1 ELŐÍTÉLETEK
SZERKESZTŐ: ERŐS FERENC
- 2007/2 EKUIVALENCIÁTÓL
A KOMPETENCIÁIG
SZERKESZTŐ: POLÓNYI ISTVÁN
- 2007/3 FELSŐOKTATÓK
SZERKESZTŐ: NAGY PÉTER TIBOR
- 2007/4 TÁRSADALMI NEMEK
SZERKESZTŐ: FORRAY R. KATALIN
& KÉRI KATALIN
- 2008/1 MINŐSÉGÜGY
A FELSŐOKTATÁSBAN
SZERKESZTŐ: POLÓNYI ISTVÁN
- 2008/2 INFORMÁLIS TANULÁS
SZERKESZTŐ: TÓT ÉVA
- 2008/3 VESZÉLYES ISKOLA
SZERKESZTŐ: SÁSKA GÉZA
- 2008/4 TÁMOGATÓ PROGRAMOK
SZERKESZTŐ: BAJOMI IVÁN
- 2009/1 FELSŐOKTATÁS
ÉS TUDOMÁNPOLITIKA
SZERKESZTŐ: NAGY PÉTER TIBOR
& POLÓNYI ISTVÁN
- 2009/2 TEHETSÉG
SZERKESZTŐ: BALOGH LÁSZLÓ
- 2009/3 A „BOLOGNAI TANÁRKÉPZÉS”
SZERKESZTŐ: PUKÁNSZKY BÉLA
- 2009/4 RENDSZERVÁLTÁS
ÉS OKTATÁSPOLITIKA, 1989–2009
SZERKESZTŐ: SÁSKA GÉZA
- 2010/1 MÉRLEG 2006–2010
SZERKESZTŐ: KOZMA TAMÁS
- 2010/2 FIATALOK
SZERKESZTŐ: FEHÉRVÁRI ANIKÓ
& SZEMERSZKI MARIANNA
- 2010/3 FELSŐOKTATÁS
ÉS FOGLALKOZTATHATÓSÁG
SZERKESZTŐ: HRUBOS ILDIKÓ
- 2010/4 OKTATÁS ÉS POLITIKA
SZERKESZTŐ: BAJOMI IVÁN
- 2011/1 IDEOLÓGIÁK
SZERKESZTŐ: SÁSKA GÉZA
- 2011/2 KÜLFÖLDIEK
SZERKESZTŐ: POLÓNYI ISTVÁN
- 2011/3 ÁTALAKULÓ SZAKMÁK
SZERKESZTŐ: FEHÉRVÁRI ANIKÓ
- 2011/4 MENEDZSERIZMUS
SZERKESZTŐ: KOZMA TAMÁS
& VEROSZTA ZSUZSANNA
- 2012/1 MAGYAR KISEBBSÉGEK
AZ OKTATÁSBAN
SZERKESZTŐ: PAPP Z. ATILA
- 2012/2 LÁTSZAT ÉS VALÓ
SZERKESZTŐ: LUKÁCS PÉTER
- 2012/3 ÉRTÉKELÉS ÉS POLITIKA
SZERKESZTŐ: HORVÁTH ZSUZSA
& FEHÉRVÁRI ANIKÓ
- 2012/4 TANTÁRGYAK
ÉS TÁRSADALOM
SZERKESZTŐ: NAGY PÉTER TIBOR
- 2013/1 CENTRALIZÁCIÓ,
DECENTRALIZÁCIÓ, DEMOKRÁCIA
SZERKESZTŐ: SÁSKA GÉZA
- 2013/2 EGÉSZSÉG ÉS OKTATÁS
SZERKESZTŐ: POLÓNYI ISTVÁN

